

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Compendium Summae seu Manualis Doct. Navarri

**Ávila, Esteban de
Azpilcueta, Martín de**

Lvgdvni, 1609

Contritio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41656

id, in quo grauat, peccat, quia potest mutare intentionem, vel mori sine illius declaratione, & tunc ipse, vel haredes vexabunt grauatum. cap. 17. num. 260. Possset tamen occurri huic periculo, tradedo ipsi grauato schedulam subscriptam. cap. 23. num. 84.

CONTESTATIO LITIS vide Litigiū.

CONTRITIO.

A **C**ONTRITIO est poenitudo voluntaria cum dolore maximo actuali, vel virtuali peccati actualis, quatenus est offensa Dei super omnia dilecti, cum spe venia, & proposito non peccandi, & satisfaciendi. cap. 1. num. 1.

Ad contritionem non sufficit dolor non deliberatus. num. 4. Nouo num. 3. Neque requiritur dolor summè intensus. num. 7. Nouo num. 4.

B Neque requiritur dolor intensior, quam alius dolor de malo temporali. Vnde fieri potest, quod verè contritus maiorem dolorem sensus habeat de morte Patris, quam de offensa Dei. num. 23. in Nouo num. 20.

Non requiritur dolor sensus, & alia signa exteriora, quamuis hæc conuenientia sunt. cap. 1. num. 23. in Nouo num. 20. Requiritur autem dolor maximus appetitiuè. num. 9. Nouo num. 4.

CONTRITIO. 161

Ad veram contritionem per se loquendo
requiritur formale propositum ulterius non
peccandi; per accidens verò sufficit virtua-
le. num. 10. 12. 43. in Nouo num. 5. 9. 40. 41.
Sufficit etiam propositum virtuale satisfac-
ciendi, quando propter defectum temporis
vel inconsiderationem inculpabilem pœ-
nitens non habuit formalem. num. 15. No-
uo num. 11.

Non requiritur quòd pœnitens credat se
amplius non peccatum. cap. 1. num. 13. &
cap. 3. num. 5. in Nouo cap. 1. num. 9. cap.
3. num. 15.

Contritio debet esse de peccato, quate-
nus est offensa Dei. Et debet esse propter
Deum summè dilectum. num. 11. No. n. 7.

Contritio autem non est dolor essentialis
sed causalis. num. 2. & 16. No. num. 2. & 14.

Contritus debet plus timere peccatum, F
quàm quodlibet aliud malum generaliter,
non tamen requiritur, nec expedit specifi-
care mala in particulari. cap. 1. num. 21. in
No. num. 17.

Sufficit pœnitentem dolere, quòd non
habeat exactam contritionem. num. 21. &
cap. 10. num. 4. in Nouo num. 18. cap. 10. n. 4.

Contritionis signum est, se malle mortuū
esse, quàm peccasse. cap. 1. num. 22. No. num.
19. Habens verò signa contritionis præsu-
sumitur

L sumitur

fumitur mori contritus. num. 18. No. n. 15.

Contritio minor sufficit ad delendum veniale quàm mortale. n. 26. No. n. 23.

Contritionis effectus est delere culpam, & pœnam æternam, & aliquam temporalem, imò aliquando delet totam. num. 43. Nouo num. 40.

Delet mortale etiam ante confessionem, sed non sine voto Sacramenti confessionis, quod in illa includitur. num. 27. No. nu. 24.

Non datur vera contritio, per quam non deletur mortale. num. 29. Nouo 26. Contritio in lege naturæ debebat mortalia. num. 28. Nouo num. 25.

Contritio de peccato, de quo dubitatur, vtrum sit mortale, debet esse tamquam de mortali. num. 26. Nouo num. 24. Eius præceptum non obligat pro semper post mortale. num. 31. Nouo num. 27. Bonum tantum consilium est, vt statim post peccatum mortale conteratur. num. 33. Nouo num. 29.

H Imminenti graui necessitate, cui absque orationis feruore prouideri non possit, necessario est habenda contritio. num. 31. No. num. 17. Contritio haberi potest in instanti. num. 35. Nouo num. 31.

Non est necessario habenda de mortali iam dimisso. num. 32. Nouo num. 28.

I Haberi potest contritio de peccato cuius

ius homo non meminit, neque in speciali neque in generali. num. 34. Nouo. 34.

Non requiruntur singulae contritiones de singulis mortalibus, sed sufficit vna, quae virtualiter feratur in omnia peccata, siue ante discussionem conscientiae siue postea. cap. 1. num. 25. & Nouo num. 22. Non tamē requiritur necessariō maior contritio de maiori peccato. num. 35. & in Nouo. nu. 38.

Circa contritionem definiuit Concil. **L** Trid. sess. 14. cap. 3. & 4. haec sequentia. I. *Penitentiam esse, & fuisse quouis tempore necessariam, ad impetrandam veniam culpa mortalis.* II. *Contritionem, esse vnam ex tribus partibus, quas sibi tamquam materiam substituit penitentia Sacramentum.* III. *Necessarium esse & optimum, examinare conscientiam, ad faciendum peccatorum memoriam cum ipsorum detestatione, & emendationis proposito, quamuis ad gradum integra contritionis nō perueniat.* IIII. *Esse de fide, contritionem non solum includere in se cessationem à peccato, & vitam nouam propositum & inchoationem, sed veteris stiam odium continere, & propositum illud cōfitendi tempore debito, cum spe obtinendi veniam, & misericordiam.* V. *Contritionem iustam esse necessariam nunc in lege gratia ad culpa mortalis, post baptismum admissa, deletionem.* cap. 1. num. 43. Nouo num. 41.

L 2

Pec

M Peccat igitur, & est hæreticus, qui aliquid contra prædicta pertinaciter credit: estque excommunicatus per bullam Cœnæ, si id verbo vel scripto proferat. cap. 1. num. 43. Nouo num. 41. quæ autem contritio sufficiat ad remissionem peccati cum Sacramento penitentiæ vel baptismi. vide tit. attritio

C O N T Y M E L I A . vide Iniuria.

C O O P E R A T I O .

NON cœperantur peccato, famuli ministrantes mensæ concubinariorum, neque iuuantes concubinam ad se ornandum, neque qui vestes & alia ornamenta vendunt meretricibus: modò id absque malo fine, aut sine consensu in eorum peccatū, faciunt. Cooperantur tamen peccato ij, qui lufos suscipiunt, eisque ministrant mensam, candelas, domum, & alia huiusmodi. cap. 19. num. 16. Nouo cap. 20. num. 16.

Denique ille dicitur cooperari peccato alterius, qui ei consentit, aut in eum malum finem illum iuuat, inuitat, inducit, vel ita assistit ei, vt sit causa vt ille peccet. Ibidem. vide & in tit. participatio.

C O R P O R A L I A . vide Benedictio, & tit. Missa. III. D.